

A Fővárosi Ítéltábla az Ütő-Sikládi Ügyvédi Iroda (fél címe 1, ügyintéző ügyvéd: dr. Ütő-Sikládi Zoltán) által képviselt dr. I.rendű felperes neve (I. rendű felperes címe) I. rendű felperes és II.rendű felperes neve (II.rendű felperes felperes címe) II. rendű felperesnek - a Balsai Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző ügyvéd: dr. ifj. Balsai István) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. szeptember 14. napján kelt 35.P.24.068/2016/6. számú ítélete ellen a felperesek részéről ... sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes által szerkesztett honlapot üzemeltető ... Kft.-nek (...) 15.000 (tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget és a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az alperes szerkesztésében megjelenő ...hu internetes sajtótermékben 2016. július 23. napján „Súlyos pazarlás, szabálytalan szerződések és hűtlen kezelés gyanúja az ...nál” címmel cikk jelent meg. A cikkben többek között előadásra került, „(...)”, hogy a biztonsági vezető pozíciót dr. I.rendű felperes neve tölti be. Őt nézték ki az új igazgatóság élére. ... már nem kispályás, komoly nemzetbiztonsági múltja van, sőt felesége is ügynök múlttal rendelkezik.” A cikkben a II. rendű felperesről készült fényképfelvétel is található, az alábbi képaláírással: „A két biztonsági szakértő, tanácsadó, akik az elbocsátásokban, menesztésekben, vezetők ellen indított vizsgálatokban is tüsténkednek..”

Az I. rendű felperes házastársa a II. rendű felperes.

A felperesek 2016. augusztus hó 17. napján helyreigazítás iránti kérelmet juttattak el az alpereshez, melyben az alábbi helyreigazítás iránti kérelmet terjesztették elő:

„ad.1. Kérem, hogy a cikket író újságíró és a médium főszerkesztője írásban (levélben) fejezze ki sajnálkozását a megbízóim felé.

ad.2. A bocsánatkérésről és a valós tényekről szóló szerkesztőségi nyilatkozatot a cikkel azonos helyen és formában (méretben, illetve nagyságban), saját költségén tegye közzé a médium, melyben külön kiemelik, hogy a valósággal ellentétes állításaik közzétételével hibát követtek el, megsértették a megbízóim fentiekben felsorolt jogait, különösen akkor, amikor a pejoratív értelmű „ügynök” szót használták velük kapcsolatban.”

Az alperes 2016. augusztus hó 26. napján az alábbi közleményt tette közzé:

„Helyreigazítás a „pejoratív értelmű ügynök szó” használata miatt

A ...hu-n 2016. július 23-án megjelent „Súlyos pazarlás, szabálytalan szerződések és hűtlen kezelés gyanúja az ...nál” című cikkünkben dr. I.rendű felperes neve, a mentőszolgálat biztonsági igazgatója és felesége, II.rendű felperes neve életrajzi adatait félreérthetően megfogalmazva, illetve irreleváns módon osztottuk meg Tisztelt Olvasóinkkal, amikor úgy fogalmaztunk, hogy „... már nem kispályás, komoly nemzetbiztonsági múltja van, sőt felesége is ügynök múlttal rendelkezik”.

A ...hu szerzője már csak életkoránál fogva sem kívánta „állambiztonsági múlttal” összefüggésbe hozni a biztonsági igazgató feleségét, s szerkesztőségünk kitart amellett, hogy az „ügynök” kifejezés önmagában nem hordoz negatív tartalmat, hiszen például a James Bond filmek főszereplői is „ügynökök”, de méltányolva az érintettek érvelését már korábban töröltük a kérdéses részt.

Most az érintettek ügyvédi úton tett felszólítására ismét helyesbítjük korábbi kijelentésünket, egyben sajnálkozásunkat fejezzük ki dr. I.rendű felperes neve és II.rendű felperes neve felé, amiért „a pejoratív értelmű ügynök szót használtuk velük kapcsolatban.

Minden egyéb tekintetben cikkünk állításait fenntartjuk.

...

főszerkesztő”

A felperesek 2016. szeptember 2-án előterjesztett keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest az alábbi helyreigazító közlemény közzétételére a 2016. július hó 23-án megjelent újságcikkkel azonos helyen és formában.

„Az ...ról 2016. július hó 23-án honlapunkon megjelent cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy dr. I.rendű felperes neve és felesége ügynök múlttal rendelkezik. Hibáztunk, hiszen a cikk tartalma e vonatkozásban nem felel meg a valóságnak, ugyanis sem dr. I.rendű felperes neve, sem pedig felesége II.rendű felperes neve soha nem volt „ügynök”, így nyilvánvalóan nem rendelkezhet ügynökmúlttal sem. E valótlan állításaink miatt az érintettektől ezúton kérünk szíves elnézést. Dr. I.rendű felperes neve vonatkozásában azon állításunk sem felel meg a valóságnak, miszerint az ...-nál történt elbocsátásokban, menesztésekben szerepe lett volna, ugyanis az ...nál nem rendelkezik munkáltatói jogkörrel. Dr. I.rendű felperes nevetől e tévedésünk miatt is szíves elnézést kérünk.”

Az alperes a kereset elutasítását kérte, arra hivatkozott, hogy az ... költségvetési szerv, vezetőivel kapcsolatos kérdések közéleti kérdésnek tekintendők. A „nemzetbiztonsági múlttal rendelkezik” közlés vonatkozásában hivatkozott arra, hogy álláspontja szerint csak a II. rendű felperes vonatkozásában fogalmazott meg sérelmezhető állítást. Az I. rendű felperes vonatkozásában csak annyit közölt, hogy nemzetbiztonsági múlttal rendelkezik. Hivatkozott arra is, hogy a felperesek helyreigazítás iránti kérelmének határidőben eleget tett a 2016. augusztus hó 26. napján megjelent közleményével. Az „elbocsátásokban, menesztésekben, vezetők ellen indított vizsgálatokban is tüsténkednek” közlés vonatkozásában rámutatott, hogy ezen közlés kizárólag I. rendű felperesre vonatkozik, a közlés valóságtartalmának igazolására pedig tanú kihallgatását indítványozta.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét részben alaposnak találta. Kötelezte az alperest, hogy 8 napon belül a ...hu oldalon a 2016. július hó 23. napján megjelent „Súlyos pazarlás, szabálytalan szerződések és hűtlen kezelés gyanúja az ...nál” című cikkel azonos helyen és formában tegye közzé az alábbi helyreigazítást:

„Az ...ról 2016. július hó 23-án honlapunkon megjelent cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy dr. I.rendű felperes neve felesége ügynök múlttal rendelkezne. II.rendű felperes neve nem rendelkezik ügynök múlttal.”

Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

Kötelezte a ...hu honlapot üzemeltető ... Kft.-t, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű felperesnek 6.350 forint perköltséget.

Rögzítette, hogy a tényállást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 206. § (1) bekezdése alapján állapította meg a felek nyilatkozatai és a rendelkezésre álló adatok alapján. Idézte a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi. CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdését, a Pp. 342. § (1) bekezdését azzal, hogy mindezek alapján sajtó-helyreigazítási perben csak a sajtószervhez, a pert megelőzően eljuttatott kérelem szerint lehet helyreigazítást kérni.

Miután a felperesek a helyreigazítás iránti igényükben ténylegesen egy elégtételadást kértek, valamint megjelölték a második bekezdésben, hogy sérelmezik a pejoratív ügynök szó használatát, az általuk igényelt helyreigazítás szövegében megítélése szerint kizárólag az ügynök kijelentést sérelmezték.

Hangsúlyosnak ítélte, miszerint annak ellenére, hogy az alpereshez intézett felszólítás indokolásában szerepel az elbocsátásokban, menesztésekben tüsténkedő közlés sérelmezése is, ezen közlés már az igényelt helyreigazítás szövegében nem szerepelt, ezért a fenti jogszabályhelyek alapján az I. rendű felperes ezen igényét jelen perben nem érvényesítheti, így a bíróság e körben a keresetét elutasította.

A PK 12. számú állásfoglalásra tekintettel rögzítette, hogy a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni, és a kifogásolt közléseket nem a formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni. Ennek alapján az ügynök szó mind az I. rendű, mind a II. rendű felperesre vonatkozik, az „is” szó ténylegesen az I. rendű felperes személyére utal vissza.

Az ügynök kifejezés használata körében kifejtett alperesi védekezést nem találta alaposnak a korábban közzétett helyesbítés tárgyában. A helyreigazítás ugyanis csak akkor érheti el a jogszabályban meghatározott célját, ha ahhoz a sajtószerv semmilyen kommentárt, semmilyen megjegyzést nem fűz. A PK 15. számú állásfoglalás II. pontja szerint a közlemény szövege nem alakítható úgy, hogy ezáltal a tartalma elveszítse helyreigazító jellegét.

Az alperes által helyreigazításnak nevezett cikk azonban nem éri el a helyreigazítás jogszabályi célját, a hozzáfűzött megjegyzésekkel, egyéb szerkesztői kiegészítésekkel a valótlan állításra vonatkozó helyreigazító jellegnek nem tesz eleget.

Az ügynök szó tényállítási és sértő jellegével kapcsolatosan azt állapította meg az elsőfokú bíróság,

hogyan az I. rendű felperes a saját előadása szerint is korábban a nemzetbiztonsági szolgálatoknál dolgozott, hírszerzőtiszként. Önmagában az ügynök szó ezért nem minősül valótlan tényállításnak, tekintettel arra, hogy nem vitás tény az, hogy az I. rendű felperes úgynevezett nemzetbiztonsági múlttal rendelkezik, hírszerzőként dolgozott. Ennek fényében az ügynök szó használatával semmilyen olyan negatív kijelentés, szövegösszefüggés nem kerül alkalmazásra, miszerint a felperesi értelmezés alapján az I. rendű felperes a rendszerváltás előtti időszakban úgynevezett besúgó, III/III-as ügynök lett volna, ezért az I. rendű felperes keresetét elutasította.

A II. rendű felperes azonban az alperesi előadás szerint soha nem dolgozott a nemzetbiztonsági szolgálatoknál. Egy olyan személy vonatkozásában, aki a nemzetbiztonsági szolgálatoknál soha nem dolgozott azt állítani, hogy adott esetben ilyen jellegű munkát végzett valótlan tényállításnak minősül. A nemzetbiztonsági szolgálatoknál végzett munka a rendszerváltás után is egy olyan típusú munka, amelyet annak összetett és a nyilvánosság által meg nem ismerhető jellege miatt a társadalom fenntartásokkal kezel, az érintett személlyel szemben a munkáját övező titokzatosság miatt, egyfajta bizalmatlanság alakulhat ki. Mindezek alapján egy olyan személy vonatkozásában ilyen jellegű munkavégzést állítani, aki azt ténylegesen soha nem gyakorolta, a társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja.

A fentiek alapján a bíróság a II. rendű felperes vonatkozásában a helyreigazító közlemény közzétételére kötelezte az alperest.

A bíróság a helyreigazítás szövege körében rámutat arra, hogy egységes a joggyakorlat a tekintetben, hogy a felperes által indítványozott helyreigazítás szövege a bíróságot a kereseti kérelem és ellenkérelem korlátai között nem köti. A bíróság a fenti helyreigazítást találta indokoltnak a cikkben megjelentek vonatkozásában. Habár a sérelmezett cikk a II. rendű felperest név szerint nem említi, csak úgy, mint az I. rendű felperes házastársát, a bíróság indokoltnak látta a helyreigazítás jogszabályi céljának eléréséhez, hogy a helyreigazító közleményben a II. rendű felperes neve is feltüntetésre kerüljön. Megjegyezte, hogy a II. rendű felperes név szerint, a 2016. augusztus hó 26. napján megjelent alperesi nyilatkozatban is említésre került.

Rögzítette azt is, hogy a helyreigazítási közleményben elnézés kérésnek nincs helye. Az ugyanis ténylegesen elégtételadást jelent, amely jogkövetkezmény sajtó-helyreigazítási perben nem alkalmazható.

Az alperes által felajánlott tanúbizonyítást szükségtelennek ítélet, ezért azt mellőzte.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen az I. rendű felperes terjesztett elő fellebbezést.

Álláspontja szerint, az elsőfokú eljárás során feltárt körülményekre, illetve a tárgyaláson elhangzottakra, a rendelkezésre álló adatokra, bizonyítékokra tekintettel, indokolt olyan tartalmú helyreigazító közlemény közzététele miszerint:

„Az ...ról 2016. július 23-án honlapunkon megjelent cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy dr. I. rendű felperes neve ügynök múlttal rendelkezne. Dr. I. rendű felperes neve nem rendelkezik ügynök múlttal. Dr. I. rendű felperes neve vonatkozásában azon állításunk sem felel meg a valóságnak, miszerint az ...-nál történt elbocsátásokhoz bármilyen köze lenne, ugyanis munkáltatói szerepet a ...nál nem tölt be.”

Az „ügynök” szó, illetve az „ügynök múlt” kifejezés használatának, jelentésének körében arra hivatkozott, hogy mindkét kifejezés egyértelműen pejoratív, a szocialista rendszerben tevékenykedő „besúgókra” utal, méghozzá a különféle besorolási jelzők „pl.: III/III-as, stb.)” használatára nélkül is.

Utalt a 2003. évi III. törvény fogalommagyarázatára, az e körben megjelent különböző internetes írásokra. Mindezek azt támasztják alá, hogy ezen kifejezéssel az érintettet nyilvánvalóan és egyértelműen stigmatizálják, ezért az első fokon eljáró bíróság nem értékelte helyesen a hivatkozott kifejezések valóságos jelentéstartalmát, illetve a társadalomban hozzájuk kapcsolt negatív érzéseket. Mindezek alapján kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az alperesnek a fellebbezésben írt közlemény közzétételére kötelezését és a teljes perköltségben történő marasztalását.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Hivatkozott arra, hogy a felperes nem vitás nemzetbiztonsági múltja miatt nevezhető ügynöknek, annál is inkább, mert a szövegkörnyezet figyelembevételével megállapíthatóan az ügynök szót a felperes vonatkozásában a hírszerző szinonimájaként használta. Az alperesi írás semmilyen olyan információt nem tartalmazott az I. rendű felperes vonatkozásában, ami miatt az olvasók esetleg III/III-as besúgónak vélhetnék. A felperes által a fellebbezésben hivatkozott írások mindössze ezen szó egyik lehetséges magyarázatát adják.

Észrevételezte, hogy a fellebbezés nem tartalmazott indokolást a felperesnek az elbocsátásokban játszott szerepével kapcsolatos közlés miatti kérelme vonatkozásában.

Az I. rendű felperes fellebbezése alaptalan.

A II. rendű felperes tekintetében hozott ítéleti rendelkezést az I. rendű felperes fellebbezése nem érintette, ezért a másodfokú bíróság csak az I. rendű felperessel kapcsolatos ítéleti rendelkezéseket bírálta felül a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint. E körben az elsőfokú bíróság döntésével, annak indokaival is egyetértett, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása szerint a sajtó-helyreigazítás iránti igény elbírálásánál a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A helyreigazítást kérő személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazításra.

Ezen szempontok szerint vizsgálva a perbeli írást megállapítható, hogy az alapvetően az ... megbízott főigazgatójának tevékenységét elemezte, kritizálta, ezen belül az általa felépített - a cikk szerint felesleges pénzköltést eredményező - kabinetben résztvevő személyeket vizsgálta. Ennek során nevezte meg a felperest, mint biztonsági igazgatót, akinek nemzetbiztonsági múltja van, illetve a kabinet másik két tagjáról (... és ...), előéletéről, szakmai alkalmasságáról értekezett. A cikk további részében az ... gazdálkodását, pályáztatásával kapcsolatos gyakorlatát, illetve a korábbi gazdasági igazgató felmentésének okait elemezte. Mindebből az következik, hogy a felperes személyét kizárólag abban a relációban érintette, hogy az ... nemzetbiztonsági ügyekben gyakorlott személyt bízott meg a biztonsági igazgatói feladatokkal. Az ügynök kifejezést az alperes közvetlenül nem az I., hanem a II. rendű felperesre használta, a sérelmezett mondat csupán nyelvtanilag hozza őt is kapcsolatba ezzel a kifejezéssel. Ezt az is alátámasztja, hogy az írás korábbi szakaszában a 22 fős biztonsági igazgatóságról szóló tervek ismertetésekor kifejezetten arról írt, hogy nemzetbiztonsági tapasztalattal rendelkező igazgatót kerestek, az erre vonatkozó pályázatot ugyan visszavonták, de az írásban szerepelt, hogy „...ott van a nemzetbiztonsági múltú dr. I. rendű felperes neve is szakértőként” (ezt a cikkészletet a felperes nem kifogásolta). Egyéb életrajzi adatot, a felperes korábbi tevékenységét részletező kiegészítő (esetleg keretes) írást a cikk nem tartalmaz, vagyis nem teszi hangsúlyossá, egyéb mondanivalója mellett a felperesre vonatkozó közlést.

Nem vitás, hogy az ügynök kifejezés számos értelmezést rejt magában. Ezekre mind az I. rendű felperes, mind az alperes utalt. Az sem vitás, hogy ezen szó jelentései közül a társadalom érdeklődését felkeltő különböző események miatt egyesek nagyobb hangsúlyt kapnak, arról azonban jelen esetben nincs szó, hogy a közfelfogás ehhez a kifejezéshez kizárólag a felperes által hangsúlyozott negatív jelentés tartalmat társítaná, az ezen szóval illetett személyt „stigmatizálná”.

Mindezek alapján valótlan tényközlés hiányában az sérelmezett közlés helyreigazítása nem volt indokolt.

Helytállóan észrevételezte az alperes azt, hogy a felperes fellebbezése külön indokolást az elbocsátásokkal kapcsolatosan a felperesre tett közlés tekintetében nem tartalmaz. Az elsőfokú bíróság által e körben kifejtettekkel a másodfokú bíróság teljes egészében egyetértett. Sajtóhelyreigazítási per tárgyát ugyanis kizárólag a pert megelőzően a sajtószervhez eljuttatott kérelemben sérelmezett közlések vizsgálhatók. (PK 13. számú állásfoglalás II. pont). Ezen fényképaláírás tekintetében helyreigazítás iránti igényt a felperesek alpereshez megküldött kérelme nem tartalmazott, ezért a kereset elutasításának volt helye.

A fentiek alapján az I. rendű felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-nak utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles az alperes részére az ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget megfizetni, melynek mértékét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

A le nem rótt illeték viseléséről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2017. január 18.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.
bíró